

Holger K. Nielsens grundlovstale

Taler

Holger K. Nielsen
Formand for Socialistisk
Folkeparti

Dato

5. juni 2002

Sted

Hulen, Dronninglund

"Demokrati er samtale", sagde Hal Koch i sin tid. Heri ligger, at demokratiet er andet og mere end formelle strukturer og beslutninger. Demokratiet kan ikke reduceres til et system, hvor flertallet tromler mindretallet ned. Det er også respekt for diskussionen og argumenter. Det er respekten for mindretallet. Det er i sidste ende også et spørgsmål om demokratisk kultur.

I Danmark brøster vi os af, at vi har en højtudviklet demokratisk kultur. Den påstand har hele tiden været tvivlsom, men i det sidste halve år har den fået så mange ridser i lakken, at den ikke længere kan stå til troende.

Højrefløjen fik flertallet ved folketingsvalget i november. Anders Fogh fik ikke magten på et løfte om at føre blokpolitik til højre. Tværtimod lagde han vægt på ikke at ville føre blokpolitik. Men virkeligheden er fundamentalt anderledes: der føres i Danmark blokpolitik som aldrig nogensinde før.

Der er nu gået et halvt år siden valget, og én ting er slående: aldrig har en ny regering mistet så mange stemmer på så kort tid. På det punkt er dommen fra meningsmålingerne stort set enslydende.

Der er tradition for, at vælgerne i starten giver en ny regering medløb - ud fra den sympatiske tanke, at nye folk skal have en chance for at vise, hvad de kan.

Hvorfor er det anderledes med denne regering? Det er det først og fremmest, fordi mange vælgere føler, at det, de oplever nu, er noget helt andet end det, de hørte i valgkampen.

Der blev ikke i valgkampen talt om nogen massakre på miljøpolitikken, men det er faktisk hvad regeringen har gennemført.

Der blev ikke talt om et generalangreb på "den danske model" på arbejdsmarkedet, men det er, hvad regeringen har sat i værk.

Der blev ikke i valgkampen talt om et voldsomt angreb på arbejdsmiljøet, men det er hvad der er sket.

Der blev ikke i valgkampen talt om store nedskæringer på uddannelsesområdet. Men det er, hvad regeringen har gennemført.

Der blev ikke i valgkampen talt om den mest populistiske og centralistiske kulturpolitik nogensinde, men det er, hvad den nye kulturminister står for.

Der blev ikke i valgkampen sagt, at regeringen vil føre snæver blokpolitik med den yderste højrefløj, men det er, hvad regeringen har gjort.

Der blev ikke i valgkampen sagt et ord om, at regeringen er fuldstændig ligeglad med argumenter udefra. Men det har været realiteten i regeringens bulldozerpolitik, hvor flertallet bruges helt uafhængig af besværlige argumenter.

Under afslutningsdebatten i Folketinget sidste torsdag lagde statsministeren op til et bredere samarbejde i Folketinget. Men allerede 3 dage senere blev de meldinger afsløret som det rene mundsvejr. Der var faktisk lagt op til et bredt forlig på mediepolitikken, men regeringen valgte endnu engang at køre snævert sammen med den yderste højrefløj.

Jeg var personligt overbevist om, at det ville lykkes med et bredt forlig på medieområdet. Vi drøftede mulighederne på et møde i SF's forretningsudvalg sidste onsdag og vi gav vores forhandler, Åge Frandsen, et klart mandat til at kunne færdiggøre forhandlingerne. Der var bevægelse i forhandlingerne, og vi fandt det vigtigt at venstrefløjen fik indflydelse på den fremtidige medieudvikling. Ikke mindst for at fastholde public-service forpligtelserne og seriøsiteten i de elektroniske medier. Dette ville forudsætte mindre udlicitering i Danmarks Radio samt ikke mindst, at vi fik snor i den måde TV2 skulle

privatiseres på. Jeg gentager: det var vores klare indtryk sidste onsdag, at der var bevægelse i forhandlingerne.

Men da det afgørende møde fandt sted søndag viste det sig, at bevægelsen var gået i den forkerte retning. Brian Mikkelsen var løbet fra en række tilsagn. Hvorfor det? Jo, han havde åbenbart i mellemtiden færdigforhandlet forliget med Dansk Folkeparti og givet dem en række indrømmelser. Blokpolitikken skulle køre - og oppositionen kunne så blot tilslutte sig det forlig, højrefløjen havde lavet.

Sådan spiller klaveret naturligvis ikke - og da slet ikke, når det viser sig, at der ikke bliver styr på hvordan TV2 privatiseres. Og når det viser sig, at Danmarks Radio skal udlicitere endnu mere end i det første udspil.

Regeringen fører blokpolitik, og når blokpolitikken sammenkobles med en dilettantisk kulturminister, må det gå galt. I det her tilfælde: til skade for dansk fjernsyn.

Denne regering vil blokpolitikken. Den er fuldstændig afhængig af den yderste højrefløj. Og jeg kan slet ikke forestille mig, at det bliver anderledes til efteråret. Regeringen er fastlåst af et skattestop og så snævre udgiftsrammer, at den er fastlåst i forhold til en række nødvendige velfærdsopgaver. Det vil ikke mindst kommunerne komme til at mærke.

Kommuneforhandlingerne kører i øjeblikket og regeringens oplæg til en kommuneaftale er så stramt, at det vil medføre store nedskæringer, når der skal lægges budgetter til efteråret. Allerede nu advarer en række borgmestre - og ikke mindst Venstre-borgmestre. En række amter forbereder voldsomme nedskæringer på det sociale område.

Regeringen fortolker skattestoppet så stramt, at den direkte vil tvinge kommunerne til at nedsætte grundskyldspromillerne. Sig mig engang: har vi kommunalt selvstyre i det her land, eller er vi på vej imod østtyske tilstande, hvor regeringen vil styre ansættelsen af hver enkelt pædagog og skolelærer?

Skattestoppet får uhyrlige konsekvenser på boligområdet. Velstillede boligejere forgyldes. Det bliver endnu vanskeligere for unge at komme ind på boligmarkedet.

Blokpolitikken og skattestoppet betyder, at vi ikke skal have illusioner om at kunne få indflydelse på regeringens politik. Der er lukket for det varme vand. Og jeg tvivler meget på, at der kan laves en finanslovsaftale med Socialdemokratiet.

Men så meget desto vigtigere er det så, at vi markerer et klart alternativ til regeringen.

Regeringens politik er populistisk, kortsigtet, indadvendt og ungdomsfjendsk. Vi står for det modsatte. Vi vil også det langsigtede: vi skal levere en verden videre til vores børn, børnebørn og oldebørn. Vi vil det udadvendte: vi har et ansvar for også for de globale problemer: verden bliver uudholdelig hvis vi ikke gør noget ved de enorme globale uligheder. Vi vil det ansvarlige: en ansvarsbevidst politik kan ikke bygge på populisme, meningsmålinger og snedige ideer udtænkt af højtbetalte spin-doktorer.

De globale uligheder er utålelige - og vi ved det. Det er naturligvis uholdbart, når over 1 mia. mennesker må leve under 1 dollar om dagen, når godt og vel halvdelen af jordens befolkning må leve for under 2 dollars om dagen, når den globale indkomstfordeling i de seneste 40 år er blevet stadig skævere, når 20% af jordens befolkning bruger 80% af energiressourcerne.

Med de moderne medier kan disse skævheder naturligvis ikke holdes skjult. De fattige masser i den 3. verden vil kunne se de enorme forskelle mellem deres egen elendige livssituation og livsvilkårene i den rige verden. De behøver ikke tænke ret længe før de også indser, at der eksisterer en sammenhæng mellem deres fattigdom og vores rigdom. Disse erkendelser vil resultere i konkrete handlinger. Flytningestrømmen til vores del af verden vokser. Terrorismen vokser - og jeg kan garantere for, om så USA satte hele sit militær ind og faktisk nedkæmpede Al'Queada-netværket, så

vil terrorismen fortsætte - og blive forværret - så længe de sociale forskelle er så uhyrlige.

Alt det her stiller krav om en fundamental ny måde at tænke sikkerhedspolitik på. I den vestlige verden er man vant til at sætte lighedstegn mellem sikkerhed og militæruddgifter.

I kølvandet på 11. september foreslog George W. Bush en stigning i de amerikanske militæruddgifter på 49 mia. dollars. Denne stigning i de amerikanske militæruddgifter svarer ca. til verdens samlede u-landsbistand. For en brøkdel af denne stigning i de amerikanske militæruddgifter - ca. 6 mia. dollars - kunne der sikres uddannelse til alle de børn i u-landene, der i dag ikke får nogen uddannelse. For ca. 40 mia. dollars - dvs. mindre end stigningen i de amerikanske militæruddgifter - kunne der sikres uddannelse, grundlæggende sundhed, vand og sanitet for alle i den tredje verden.

Her må vi stille følgende spørgsmål: hvad bekæmper terrorismen bedst: en stigning i de amerikanske militæruddgifter fra 320 til 369 mia. dollars eller sikring af uddannelse, sundhed, vand og sanitet til alle i den fattige del af verden.

Svaret skulle være indlysende.

Den nye regering skærer i uddannelserne, vi står for det modsatte: uddannelserne skal opprioriteres. Vores viden og vore kvalifikationer er Danmarks eneste virkelige råstof..

Der er fortsat mange, som ikke har nogen uddannelse. Der er fortsat store skævheder i uddannelserne. Ca. 30% af en ungdomsårgang får ikke nogen kompetencegivende uddannelse og det tal har ligget fast i mange år. Godt 800.000 mennesker på arbejdsmarkedet har kun gået i folkeskolen - det er ca. 1/3 af den samlede arbejdsstyrke. Der eksisterer en entydig sammenhæng mellem social baggrund og uddannelse.

Skævhederne slår også igennem, når vi ser på efter- og videreuddannelserne. Når direktørerne skal på lederkurser, der koster mange tusinde kroner, er der ingen smalle steder. Det kan de stort set få når som helst og hver som helst. Når det drejer sig om folkene på gulvet, stiller sagen sig anderledes. Kun hver tredje blandt de beskæftigede med kort uddannelse, har fået en efteruddannelse. 45% af de danske virksomheder bruger årligt mindre end 800 kr. på uddannelse pr. medarbejder.

Det kræver en kolossal indsats, hvis ulighederne skal bekæmpes og hvis Danmark skal være rustet til et samfund, hvor viden spiller en stadig større rolle. Danmark er ikke et videnssamfund, men vi kan blive et læringsamfund, hvor vi bevidst satser på, at alle ressourcer skal udvikles, at vi alle kan omstille os, at vi alle har kvalifikationer.

Regeringens uddannelsespolitik er gammeldags og bagstræberisk. Det er hensynet til økonomien og ikke hensynet til fremtidens råstof, som styrer den. Den vil af ideologiske grunde gøre op med progressive pædagogiske principper og i stedet genindføre den gamle terpeskole, som de konservative altid har kæmpet for. Den vil gøre op med traditionen for brede folkeskoleforlig - også omkring folkeskolen vil den føre blokpolitik.

Men vi skal holde fast i de progressive skoletraditioner og i at en god folkeskole skal være grundstenen i det danske uddannelsessystem. Men det forudsætter en helt anderledes ambitiøs satsning på folkeskolen - herunder at kommunerne får ordentlige økonomiske rammer.

Vi skal igen sætte visionen om livslang uddannelse på dagsordenen. Alle virksomheder skal pålægges at bruge en del af deres overskud på efter- og videreuddannelse af deres medarbejdere. Fagbevægelsen - især SID - var for år tilbage meget opsatte på en reform med Betalt Frihed til Uddannelse. Hvorfor er denne diskussion stoppet. Det er nu der er tid til ambitiøs satsning en livlang læring.

Mange har erklæret miljøkampen for død, men med den nye regerings massakre på hele det grønne område, må den siges at være stået op fra de døde igen.

Regeringen er kortsigtet. Den tænker i hurtige økonomiske gevinster og i den sammenhæng er naturen noget billigt skidt, som vi skal tjene flere penge på.

Med højrefløjens blokpolitik ser det sort ud for det grønne. Men jeg er overbevist om, at både ministeren, regeringen og det sorte flertal har forregnet sig. Der er faktisk mange mennesker, som er bekymrede over udviklingen og som mener, at vi skal gøre noget i forhold til miljøet. Det kom bag på regeringen, at der viste sig en stor folkelig modstand imod den nye planlov, som

er kaldt for Danmarkshistoriens hidtil største byggetilladelse. Der gives mulighed for at bygge op til 200.000 boliger i det åbne land. Landmændene skal tjene penge, naturen bliver skæmmet og når skaderne er sket, kan de ikke rettes op igen. Det var derfor logisk at vi foreslog en folkeafstemning om planloven. Desværre faldt ideen til jorden, fordi socialdemokraterne ikke ville være med.

Vi ved, at CO2-udslippet giver store klimaændringer med enorme konsekvenser i specielt u-landene til følge. Områder vil blive oversvømmet, landbrugsområder bliver lagt øde, millioner af mennesker vil flygte, der vil opstå krige og konflikter på grund af kampen om de begrænsede ressourcer. Vi ved det, men vi gør ikke noget. Som på Titanic lever vi sorgløst og glemmer konsekvenserne af den globale fejludvikling.

Vi skal give en vision om Danmark som et grønt foregangsland, hvor økologisk bæredygtighed bliver en ledetråd for den måde, vi indretter os på.

Der ligger i vort værdigrundlag et krav om lighed og muligheder for alle. Ligheden er for os et mål i sig selv - men det er også en forudsætning for et dynamisk samfund i fremtiden.

I de seneste 10 år er arbejdsløsheden faldet markant, men den sociale udstødning har stort set været konstant. Der er fortsat omkring en halv million mennesker, som er sat udenfor arbejdsmarkedet og hvor der ikke røres en finger for at få dem ind igen.

Det er simpelthen uacceptabelt. Ambitionsniveauet er for lavt. Vore ambitioner er anderledes: vi er ikke tilfredse, før arbejdsløsheden er fuldstændig fjernet. Før alle får reel mulighed for at blive en del af fællesskabet på arbejdsmarkedet.

Det forudsætter politisk handling. Krav til private arbejdsgivere. Krav til offentlige arbejdsgivere. Oprettelse af nye jobs i den offentlige sektor. Jobskabelse i lokalområderne og i det civile samfund.

Det var en stor fejl at regeringen fjernede de servicejobs, som vi fik kæmpet igennem for et par år siden.

Vi fejrer i dag grundloven og demokratiet. Men demokratier er jo ikke udviklet, så længe det stopper ved fabriksporten. Den demokratiske kamp i det 21. århundrede bliver en kamp for det økonomiske demokrati. Hvor vi alle får indflydelse på vores arbejdssituation og de økonomiske beslutninger. I det moderne samfund er det nødvendigt med mennesker som er engagerede, fleksible og omstillingsparate. Men det får vi ikke med et erhvervsliv, som fortsat kører efter gammeldags autoritære principper. Hvor nogle ganske få mennesker har magten til at træffe vidtgående økonomiske beslutninger.

Vores moderne socialisme er et demokratisk projekt. Og det er et frihedsprojekt.

Det er pure nonsens, når liberalisterne forsøger at tage patent på friheden.

Lad os stille dem følgende spørgsmål: hvornår vil I give frihed og valgfrihed til arbejdsløse og bistanndsmodtagere? Hvornår vil I give frihed for mennesker til at bestemme over deres arbejdsituation? Hvornår vil I give lønmodtagerne frihed til selv at kunne bestemme over deres arbejdstid?

Vi kender deres svar: "Nej, nej - det er ikke det vi tænker på".

De borgerliges frihed en frihed for de store og stærke. Vores frihed gælder også de små. Vi vil ikke finde os i, at arbejdsløse og bistanndsmodtagere vedvarende skal ydmyges i et system, der ikke betragter dem som mennesker, men som produktionsfaktorer, man kan skalte og valte med. Det er vigtigt, at vi ikke forsvare ting i den offentlige sektor, som ikke er værd at forsvare. Vi må aldrig blive systemforvaltere - vi skal forandre og gøre systemerne menneskevenlige.

Mennesker før penge lød et slagord før folketingsvalget. Lad os gøre det til ledetråden i alternativet til den borgerlige regering.

Tags

Grundlovstale, Socialistisk Folkeparti

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/holger-k-nielsens-grundlovstale-2002-2>